

Erfgoedtombola 2026

Reglement projectoproep

Artikel 1 – Algemeen

De Nationale Loterij is de enige publieke loterijoperator in België. Ze is een sociaal verantwoorde-lijke en professionele aanbieder van spelplezier. In het algemeen is de geschiedenis van de loterijen gebaseerd op een aanbod van eenvoudige spelen, waarvan het belangrijkste principe bestaat in het bereiken van een groot aantal deelnemers die spelen voor een gering inzetbedrag, en met de bedoe-ling om bij te dragen aan een gezamenlijke inspanning. De spelers van de Nationale Loterij spelen hoofdzakelijk voor het plezier, en geven op die manier een onontbeerlijke ondersteuning aan goede doelen, soms zonder dat ze zich daarvan bewust zijn. Ze maken de verwezenlijking mogelijk van tal van projecten die elk een welbepaald doel nastreven op humanitair, sociaal, sportief, cultureel, we-tenschappelijk en erfgoedvlak. Deze band tussen loterijspelers en goede doelen heeft altijd bestaan. De Nationale Loterij wil die band versterken, want de afgelopen jaren is hij te vaak in de vergeethoek geraakt. Dit is wat de Nationale Loterij onderscheidt van de overige kansspeloperators.

In het licht van bijzondere historische momenten hebben we niet alleen de kans om terug te kijken op het verleden, maar ook om kritisch na te denken over onze samenleving en haar toekomst. Dit on-derstreept het belang van het materiële en immateriële erfgoed als symbool van onze geschiedenis en als sleutel tot het begrijpen van onze identiteit. Erfgoed is zoveel meer dan een stille getuige van onze oorsprong, het is een actieve bron van reflectie die ons uitnodigt om na te denken over heden-daagse uitdagingen en maatschappelijke keuzes. Door ons erfgoed te beschermen en te delen dragen we bij aan de overdracht van ons collectieve geheugen. Het helpt ons niet alleen te begrijpen waar we vandaan komen, maar biedt ook relevante perspectieven voor vandaag en morgen. Door het verleden tastbaar te maken, denken we na over de manier waarop we samen de toekomst vormgeven.

Dit engagement krijgt een bijzondere dimensie dankzij het koninklijk besluit van 23 mei 2023 over de definitieve verdeling van de “subsidies van de Nationale Loterij” voor het dienstjaar 2022 dat onder rubriek 5.7 “Initiatieven en projecten in het kader van het project ‘Geschiedenis der Belgen - 2030’” voorziet in middelen voor grootschalige initiatieven om de historische, sociale en culturele rijkdom zichtbaar te maken.

De Nationale Loterij organiseert de Erfgoedtombola in samenwerking met Prométhéa, het Konink-lijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) en museumPASSmusées. Deze eerste editie van het programma met een maximum van € 600.000 heeft tot doel het Belgische erfgoed te restaureren en te valoriseren door middel van een gratis tombola die voor iedereen toegankelijk is en waarbij het publiek wordt uitgenodigd om actief deel te nemen via een stelsysteem. De projectoproep kadert in een initiatief om musea en instellingen te ondersteunen bij het behoud en de restauratie van hun erfgoed en bij het verspreiden van de bijbehorende verhalen onder een breed publiek.

Naast financiële steun bieden de partners de deelnemers begeleiding op maat door hun waarden en expertise te bundelen: kennisdeling, ontwikkeling van communicatie- en bemiddelingsvaardigheden,

advies over fondsenwerving en mobilisatie van netwerken. Deze collectieve dynamiek heeft tot doel erfgoedinstellingen te versterken, hen toe te rusten om de uitdagingen van morgen aan te gaan en het Belgische erfgoed zichtbaarder, toegankelijker en veerkrachtiger te maken, met respect voor het unieke karakter van elk project en de diversiteit van het publiek.

Artikel 2 – Kandidaturen - Doelorganisaties

De tombola richt zich tot:

- Federale Wetenschappelijke Instellingen (FWI's) voor hun erfgoedobjecten
- musea in België, erkend door de Gemeenschappen of de Gewesten, voor hun erfgoedobjecten
- musea of erfgoedinstellingen in België, die nog niet erkend zijn, maar een gestructureerde museale werking hebben en die aan al de volgende voorwaarden voldoen, voor hun erfgoedobjecten:
 - onderworpen zijn aan de rechtspersonenbelasting;
 - hoofdzakelijk culturele doelstellingen nastreven;
 - het publiek toegankelijke informatie bieden over de tentoongestelde stukken;
 - educatieve activiteiten aanbieden die aangepast zijn aan verschillende doelgroepen, onder wie kinderen en volwassenen;
 - minimaal 6 uur per dag en 5 dagen per week voor het publiek geopend zijn.

Artikel 3 – Deelnemingsvoorwaarden - Doel van het programma

Geïnteresseerde organisaties moeten zich **uiterlijk op 1 april om 12.00u** elektronisch kandidaat stellen via het aanvraagformulier dat beschikbaar is op de website [Subsidieaanvragen – Nationale Loterij](#).

De kandidaten moeten het aanvraagformulier indienen samen met:

- een beschrijving van het erfgoedobject (eventueel met foto's, video's,...);
- een intentieverklaring dat de kandidaat actief wil deelnemen aan de communicatiecampagnes en op zoek wil gaan naar een privépartner, waarmee hij ook de positieve rol van de Nationale Loterij voor de samenleving erkent en zich ertoe verbindt om er ambassadeur van te zijn;
- indien van toepassing: een toestemmingsbrief van de eigenaar en een overeenkomst voor terbeschikkingstelling of een langdurige leenovereenkomst;
- bestaand communicatiemateriaal of -plan, indien van toepassing.

De kandidaat mag slechts **één project** indienen voor **één erfgoedobject**.

Artikel 4 – Ontvankelijkheidscriteria

De kandidaat moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Deel uitmaken van een van de drie categorieën die door het reglement zijn toegestaan (zie Artikel 2).
- Ermee instemmen om actief deel te nemen aan de tombola die in het kader van de projectoproep wordt georganiseerd, met name door een of meer aantrekkelijke prijzen aan te bieden ten voordele van de stemmers.
- Eigenaar of beheerder van het erfgoedobject zijn. Als dat niet het geval is, voegt u de schriftelijke toestemming van de eigenaar toe, evenals een overeenkomst voor terbeschikkingstelling of een langdurige leenovereenkomst die de toegankelijkheid voor het publiek gedurende minimaal 10 jaar garandeert vanaf de datum van indiening van de aanvraag. Tijdens deze periode mag het werk niet worden verkocht of vervreemd zonder de voorafgaande toestemming van de partners.
- De conservatie-restauratie moet worden uitgevoerd en/of uitvoerbaar zijn en voltooid zijn tegen 2030.
- Het object moet een historische, sociale of symbolische betekenis hebben voor België op regionaal of nationaal niveau.

- Het object moet publiek toegankelijk worden gemaakt (bijv. museumtentoonstelling, integratie in een vaste collectie). Er moet een minimale toegankelijkheidsduur worden gegarandeerd.
- Het voorlopige projectbudget mag uitsluitend gehele of gedeeltelijke kosten bevatten die rechtstreeks met de conservatie-restauratie te maken hebben: de voorstudie (inclusief de materiële geschiedenis van het object), de conservatie en/of restauratie, het transport, de verzekering, de wetenschappelijke/technische analyses (laboratoriumonderzoek), en de fotografische documentatie van de beoogde conservatie-restauratie. Met andere woorden, kosten die buiten deze lijst vallen, worden niet in het projectbudget opgenomen.
- Het geraamde projectbudget bedraagt minstens € 25.000 (inclusief btw).
- Als de geraamde kosten van het project hoger zijn dan € 150.000 (inclusief btw), moet de aanvrager bij het indienen van zijn dossier bewijzen van medefinanciering voorleggen.

Onvolledige of niet-conforme kandidaturen worden niet ontvankelijk verklaard.

Artikel 5 – Evaluatiecriteria

Een jury samengesteld uit vertegenwoordigers van het KIK, Prométhéa, museumPASSmusées en de Nationale Loterij zal maximum 18 finalisten selecteren die als volgt verdeeld zijn: maximaal 6 per gewest op basis van hun band met dat gewest, namelijk de plaats waar het erfgoedobject voor het publiek toegankelijk zal worden gemaakt. Zij zullen kunnen deelnemen aan de nationale tombola. Het aantal finalisten per gewest moet altijd hetzelfde zijn. De beslissingen van de volledige jury worden unaniem genomen op basis van objectieve criteria, met inachtneming van het beginsel van gelijkheid tussen de kandidaten. Een veto moet naar behoren worden gemotiveerd.

De jury beoordeelt de projecten op basis van de volgende criteria:

- **Erfgoedwaarde:** belang en relevantie van het object in de Belgische geschiedenis (25 punten).
- **Urgentie:** het object vereist conservatie-/restauratiemaatregelen die onmisbaar zijn voor het behoud ervan, indien nodig ondersteund door een technische analyse (20 punten).
- **Zichtbaarheid & communicatie:** potentieel voor valorisatie via tentoonstellingen, culturele media of digitale media, evenals de geschiktheid van het object voor storytelling en mediacampagnes (15 punten).
- **Educatieve waarde:** mogelijkheden voor educatieve trajecten, workshops of educatieve projecten (15 punten).
- **Budget:** solide planning en realistisch budget, technische haalbaarheid van de conservatie-restauratie (15 punten).
- **Investerings:** bijkomend investeringsniveau aangetoond door de instelling bovenop de intentieverklaring, zoals structurele personeelsinzet, innovatieve publieksbemiddeling of duurzame integratie in het beleid van de instelling (10 punten).

Indien het object een aantoonbare link heeft met de geschiedenis, de opdrachten of de waarden van de Nationale Loterij, kan een bonus van 5 punten worden toegekend (maximale score: 105 punten).

In geval van een ex aequo is het aan de jury om de eventuele ex-aequo's te onderscheiden op basis van de bovenstaande criteria.

Artikel 6 – Toegekende bedragen en begeleiding van partners

In elk gewest wordt het project met de meeste stemmen uitgeroepen tot regionale winnaar (m.a.w. 3 winnaars in totaal).

De drie regionale winnaars ontvangen elk financiële steun van de Nationale Loterij tot 100% van hun conservatie-restauratiekosten (inclusief de voorstudie ter waarde van € 7.500), met een maximum

van € 150.000 (incl. btw), na aftrek van reeds verkregen financiering. Als de totale kost van het project hoger is dan € 150.000 (inclusief btw), moet de aanvrager bij het indienen van zijn dossier bewijzen van medefinanciering voorleggen voor het resterende deel.

Voor de overige finalisten is de verdeling van de prijzen als volgt:

- **2de:** € 15.000
- **3de:** € 12.500
- **4de:** € 10.000
- **5de:** € 7.500
- **6de:** € 5.000

Daarnaast krijgen ze ook:

- een voorstudie door het KIK ter waarde van gemiddeld € 7.500;
- professionele begeleiding op maat door de partners tot aan de bekendmaking van het resultaat van de tombola, die er als volgt zal uitzien:
 - Hulp bij het ontwerpen en voorstellen van een aantrekkelijke hoofdprijs, in lijn met het project;
 - Advies en technische expertise voor de restauratie, conservatie en valorisatie van het erfgoed-object;
 - Ondersteuning op het vlak van communicatie en publieksbemiddeling om de zichtbaarheid van de projecten bij het publiek en de media te versterken;
 - Ondersteuning bij fondsenwerving en de mobilisatie van privépartners, om de financieringsbronnen te diversifiëren en de duurzaamheid van de initiatieven te verzekeren;
 - Uitwisseling van *best practices* en toegang tot professionele netwerken, om de deelnemende instellingen te versterken en te professionaliseren, met respect voor hun eigen identiteit.

Artikel 7 – Kalender voor het programma

- 16/02/2026 – 01/04/2026: Indiening van de kandidaturen via het Optimy-platform
- 01/04/2026 – 17/05/26: Beoordeling en selectie van de finalisten door de jury
- 29/05/2026: Bekendmaking van de finalisten
- Juni - augustus 2026: Begeleiding van de finalisten: fondsenwerving, sponsors zoeken, gemeenschappen mobiliseren om te stemmen
- 15/09/2026: Lancering van de nationale tombola (opening van de stemming)
- 15/11/2026: Afsluiting van de tombola
- 24/11/2026: Bekendmaking van de resultaten van de stemming

Artikel 8 – Informatie

De kandidaten zullen op 24 november door de Nationale Loterij op de hoogte gebracht worden van de resultaten van de stemming en het aantal behaalde stemmen.

Artikel 9 – Betalingsmodaliteiten

De Nationale Loterij keert de toegekende bedragen uit zodra het dossier administratief volledig is en een ministerieel besluit van toekenning is ondertekend door de bevoegde minister.

Voor de drie regionale winnaars moet het te restaureren werk worden toevertrouwd aan het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium. De winnaar kan echter, om geldige redenen, kiezen voor een andere conservator-restaurator, op voorwaarde dat hij kan aantonen dat de restauratie uiterlijk in 2030 voltooid zal zijn.

De toegekende bedragen (zie artikel 6 van het reglement) worden door de Nationale Loterij via een bankoverschrijving uitbetaald op Belgische bankrekeningen die op naam van de begunstigde organisaties zijn geopend.

Voor de regionale winnaars wordt het bedrag als volgt uitbetaald:

- 50% van het totale toegekende bedrag wordt uitbetaald zodra de toekenningsbrief is ondertekend.
- Het resterende saldo wordt uitbetaald na voltooiing van de restauratie, na ontvangst door de Nationale Loterij van een eindverslag en bewijsstukken met betrekking tot de conservatie-restauratie.

Voor de andere finalisten gebeurt de betaling in één keer, onmiddellijk na ontvangst van de toekenningsbrief.

Artikel 10 – Verbintenis tot valorisatie en reclame

Elke finalist moet minstens één aantrekkelijke prijs voorzien voor de tombola om de aantrekkelijkheid van zijn project voor het publiek en de partners te vergroten. De finalisten worden begeleid bij het vinden van een passende privépartner en bij de valorisatie van hun project.

Zodra hun selectie bekend is gemaakt, verbinden de finalisten zich ertoe om hun betrokkenheid actief te promoten en de steun van de Nationale Loterij en haar partners in al hun communicatie te benadrukken, door expliciet te vermelden: "Dankjewel aan de spelers van de Nationale Loterij! Dankzij hen steunt de Nationale Loterij... #meerdanspelen"

Artikel 11 – Verantwoordelijkheid

De Nationale Loterij en haar partners wijzen elke verantwoordelijkheid af in geval van wijziging, vertraging of annulering van het programma.

Artikel 12 – Persoonsgegevens

In overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) worden de deelnemers ervan op de hoogte gebracht dat zowel de Nationale Loterij als de leden van de jury en de partners hun persoonsgegevens uitsluitend zullen verwerken in het kader van deze projectoproep. Voor meer informatie omtrent de verwerking van uw persoonsgegevens, raadpleeg de [privacyverklaring](#).

Artikel 13 – Aanvaarding en goedkeuring van het reglement

Deelname impliceert de onvoorwaardelijke aanvaarding van dit reglement.

Artikel 14 – Geschillen en bemiddeling

In geval van een geschil over de interpretatie of uitvoering van dit reglement kunnen de partijen een minnelijke schikking van het geschil overwegen, met name door middel van vrijwillige bemiddeling. Bij gebrek aan een minnelijke schikking valt het geschil onder de exclusieve bevoegdheid van de rechtbanken van het gerechtelijk arrondissement waar de Nationale Loterij haar zetel heeft. Dit reglement wordt beheerst door het Belgisch recht.